

Ingantarchiyar kira ta duniya, don sanya Al'adun Gargajiya, Fasahar zane-zane da Sassa masu kirkira a tsakiyar aikin yanayi.

An kaddamar da tsarin gudanar da wannan gangamin kira a ranar Ashirin da takwas (28) ga watan Satumba (September), ta alif dubu biyu da ashirin da uku (2023) a sa'alin da aka gudanar da taron kolin Al'adin Gargajiya na Turai a kasar Venice ta Italiya, a Farfajin taron Al'adun Gargajiya na Turai "Sake Maimata Tunanin Dabi'ar Al'ada: Domin sanya Al'adu da Al'adun Gargajiya a Tsakiyar Yanayi"

Gagarumar hanya mai inganci, amma kuwa muhimmiya, domin tattaro hanyoyin samar da mafita na magance rikicin yanayi.

Mu, da muka sanya hannuwar mu a wannan takarda, muna kira ga hukumomi da gwamnatin kasa da kasa, wadanda suke da ruwa da tsaki cikin Tsarin Yarjejeniya a kan Sauyin Yanayi ta Majalisar Dinkin Duniya (UNFCCC) da Yarjejeniya ta Paris, domin daukar shawara ta 'Aikin Hadin Gwiwa a bisa kan Al'adun Gargajiya da Sauyin Yanayi' ta (JWD) a COP.

Wannan tattaunawa, za ta bayyana kwazo da himmar da UNFCCC ke dashi don fara tsarin tuntubar fahintar cikakkiyar gudumawar al'adu - gami da al'adun gargajiya- tare da sashen Al'adun gargajiya, fasahar zane-zane da sassa - masu kirkira don aiwatar da juyin yanayi. Tsarin zai bincika yadda sauvin yanayi ke gudanar da aikin ta a al'adance, a wurare, da mtuanen da ke aiwatarwa; ta kuma bada shawarwari don samun mafita da kyaykyawar masalaha game da tushin al'adun gargajiya; da kuma taimakawa wajen tabbatar da cewa al'adun gargajiya ta hada kai cikin samar da cikakkiyar cin gaba da karbuwa a taron.

Al'adun gargajiya na da kyaykyawar karfin da bai misaltuwa da ba da damar sauvi.

Al'adu dabab-daban na duniya suna shafar kowa, a koina; wanda ya kunshi cikakkun muryoyi, da ra'ayoyi da kayan na'ura ta sadarwa cikin gaggawa, tattare da ayuka masu dorewa domin tabbatar da hanyoyin rayuwa masu adalci. Ta hanyar shiga gwagwarmaya da al'adun gargajiya, kulawa, kwarewa, bada bayanai da tatsuniyoyi da kuma kirkirar tunani, bukuwu da sadaukarwa, al'adu masu karfafa ayuka, musamman idan an karfafa su ta hanyar mtunta hakkin al'adu.

Ta wurin yin amfani da karfin dabi'un al'adu dabab-daban da hanyoyin sani, ilimi da labarai ko tatsuniyoyi, fasahar zane, kira da kirkira, da kayan tarihi na zahiri da ma'aunin ta da ba za'a iya gani ba, zane da fasahar kirkira na iya bi da bi da ajgoran sikelin wannan aikin don kawo canjin tsarin da ake bukata don magance tagwayen yanayi da rikice-rikicen hallitu.

Abubuwan tarihi na zahiri dama'auninta na almara, da kuma ilimin gargajiya suna habaka juriya da bada gwajin lokaci da rage karancin sinadarin kabon, madauri da fasahar kimiya mai kawo mafita a dukkanin sassan da suka hada da ginanniyar tsabtaccen muhalli, fannin gona, makamashi da kuma kula da wuraren zama ta al'umma.

Kafe shi cikin dabi'un dan adam na hadin kai, kulawa da mutuntawa, yunkurin hadin gwiwa na masu fasahar zane-zane, masufafutuka, masu zanen kaya, cibiyoyin al'adu da al'adun gargajiya da kungiyoyin jama'a wadanda ke hada kwararru da masu aikin sa kai, da malamai da maginan hikimar kakanni, masu tsara manufofin wayewa, da al'ummomi da masu sauraro, suna kalubalanci mafi rinjaye kuma suna ba da

hangen nesa da misalan dorewa a nan gaba, 'yantar da dogara ga burbushin halittu, mado da bambancin halittu, da kuma tabbatar da adalci na zamantakewa.

Aikin yanayi na al'adu na inganta hanyoyin gida ga matsalolin duniya, yana cike gibi na halin yanzu yanayi suna da tushe, cikin tsarin da ya haifar da daidaito na duka abubuwa masu rai.

Duk da rashin ba da mahimmanci ga muhimmiyar rawar da al'adu ke da shi a yawancin manufofin yanayi na hukuma da kudade, zane-zane da muryoyin al'adun gargajiya suna kan gaba wajen aiki don sauyi sau uku (kore, dijital da zamantakewa), bin matakan digiri na 1.5 da canje-canjen tsarin. Rashin fahimtar manufofin siyasa na yau da kullun, duk da haka, yana lalata muhimmiyar gudummawar al'adu da kuma tasirinsu ga yanayin duniya.

Aikin "Hadin Gwiwa", wani tsari ne da aka sani wanda COP za ta iya nema daga UNFCCC Sakateriya da rassan kungiyar ta cikin hadin gwiwa, su magance tazarar tare- a wannan yanayin hadin gwiwan al'adu da aikin yanayi. Zata iya bude hanyar tallafi nag aba a COPtsarin aiki mai muhimmiaci da za ta sanya yanayi da al'adun gargajiya a tsakiyar manufofin yanayi, tsarawa da aiki.

Irin wannan aiki nan gaba, zai iya karfafa hankali ga zamantaewa-da-al'adu, yana bada damar yanayi don canjin aikin yanayi ya kuma goyi bayan mafi ingancin ragewa da tallafi. A lokaci guda, zai magance batutuwa masu inganci na hasara da lalata al'adu da gado wanda tuntuni aka gudanar da shi ta aiwatar a shirin COP 27 a Sharm El-Sheick. A karshe amma ba kadan ba, zai taimaka wa kokarin duniya na sanya al'adu a cikin zuciyar yanayi ,ai jure wa ci gaba ,ai dorewa.

Hada muryoyin al'adu cikin manufofin sauyin yanayi na kasa da kasa zai habaka gadon al'ada, hanyoyin fasaha da kirkira wadanda ke bada kima ga rikicin yanayi. Za ta iya bada goyon bay aikin 'yan asalin kasa da suka dade suna jan ragamar al'adar kula da uwa duniya. **A takaice, zai ba da damar al'ummomin al'adu na duniya, masu arziki da bambancin ra'ayi su yi Magana da murya** daya a sarari mai haske dahadin kai,ta haka ne zasu hadu da hanyar sadarwa na duniya ta al'adu daal'adun gargajiya,masu fasaha, cibiyoyi da kungiyoyin jama'a a kowane mataki don tallafawa muhimmiyar manufar UNFCCC.

Don magance sauyin yanayi, dole ne mu bude ikon sufuri na al'adu – daga fasahar zane-zane, zuwa al'adun gargajiya, don taimakawa mutane suyi tunani dafahimtar karancin sinadarin kabon, juriyar yanayi da makamar gaba.

Mu,da muka sa hannu, muna shiga cikin kiran da ta wakilci Taron Yanayi ta Mjalisar Dinkin Duniya, muka dauki shawarar hadin gwiwa wanda a karshe zai sa duniya a kan hanyar amincewa da al'adu amatsayin ginshiki da zai kawo ingantacciyar hanyar sauyin yanayi.

[**Ma su sanya hannu**]

KARSHE

KIRAN VENICE DON SANYA AL'ADUN GARGAJIYA, FASAHER ZANE-ZANE DA SASSA MASU KIRKIRA A TSAKIYAR AIKIN SAUYIN YANAYI

Muhimman Sa konkni, Jadawalin Kamfen, da Tambayoyi na yau da kullum (FAQ's)

Wannan yakin neman zabe na nufin hada al'adu da muryoyin gado a cikin kokarin duniya ta sanya al'adu daga fasahar zane-zane zuwa al'adun gargajiya a tsakiyar tsarawa, manufofi, da ayyuka na sauyin yanayi.

Muhimman sakonni

Me muke nema ko tambaya?

Muna rokon gwammatocin kasa da ke cikin yarjejeniyar sauyin yanayi ta Majalisar Dinkin Duniya (UNFCCC) da yarjejeniyarta ta Paris da su amince da shawarar 'Hadin gwiwar Aiki kan Al'adu da Ayyukan Yanayi' (JWD) a taron sauyin yanayi na Majalisar Dinkin Duniya wanda aka fi sani da taron Majalisar Dinkin Duniya. Jam'iyyun ko "COP."

Menene shi?

JWD wata bukata ce daga gwammatocin kasa da ke mulkin UNFCCC don haka manufofin yanayi na kasa da kasa ga ma'aikatan UNFCCC da kungiyoyin fasaha na UNFCCC don magance batutuwani da suka shafi al'adu ciki har da zane-zane da al'adun gargajiya, ciki har da ta hanyar tarurrukan bita da tarukan kwararru, yin aiki tare da wadsanda aka kafa. hukumomi a karkashin UNFCCC da sauran kungiyoyi masu sha'awar don ba da shawarwari don la'akari da karbuwa. An tattauna sharuddan JWD dalla-dalla a kasa.

Mai yasa yake damuhimmanci?

Matakin Hadin gwiwa zai kaddamar da tsari zuwa:

- karfafa ayyukan yanayi ta hanyar fara amfani da kayan aikin zamantakewa da al'adu wadsanda ke ba da damar aiwatar da sauyin yanayi.
- Ba da damar al'adu da ayyukan sauyin yanayi na tushen al'adun gargajiya don habakawa a duniya
- Suna yin tasiri ga mahimman manufofi da tattaunawa kan daidaita yanayin canjin yanayinmu, kaiwa ga ci gabon sifili, karfafa al'adu da abubuwan da suka dogara da al'adun gargajiya, kiyaye al'adu da al'adu, da kari.
- Haduwa da karfafa fannin al'adu ta hanyar haduwa don yin tasiri ga yanke shawara-a wannan wuri.

Me muke nufi da Al'adun gargajiya?

wannan yakin yana la'akari da manufar al'ada a cikin mafi girman ma'anarsa.

Al'ada ta kunshi zane-zane (ya hada da kalmomin magana, wafoki, adabi, kifa, zane-zane na gani, da wasan kwaikwayo da sauransu), sassan kirkira (ya hada da fim, talabijin da watsa shirye-shirye), kira da salo, da dijital.

Ana fahimtar al'adun gado a matsayin wani nau'i na al'ada wanda ya kunshi abubuwa daga abubuwan da suka gabata wadsanda ake ganin suna da mahimmanci a halin yanzu don nan gaba, wanda ya kunshi abubuwan da za a iya gani, da ba za a iya gani ba, masu

motsi da maras kyau, na rubuce-rubuce, da kayan tarihi. Wannan ya hada da shafuka, shimfidar wurare, abubuwan tarihi, abubuwa, da tarin abubuwa. Hakanan ya hada da ilimin da aka samu daga gogewar dan adam da abubuwan da dan adam ya gabata. Wannan ilimin yana da karfi kuma al'ummomi da kungiyoyi suna sake kirkira su akai-akai don amsa yanayinsu da tarihinsu. Yana nunawa kuma ya kunshi ilimin zamani na muhalli, amfani da kasa, da kula da albarkatun da aka habaka akan tsararrun al'ummomin 'yan asali da na gida; alamu da abubuwan da suka faru a cikin ci gabon zamani na zamani, ciki har da tarihin mulkin mallaka, jari-hujja, da masana'antu. Gadon al'adu shine rikodin kerawa dan adam ta hanyar lokaci kuma duk nau'ikan gadon gadon tushe ne na kerawa a halin yanzu.

Menene babban hoto?

Al'adu na da mahimmanci wajen nemo mafita ga rikicin yanayi. yana taka rawar gani sosai a rayuwarmu. yana iya zaburar da sauyi, da jujuya zukata da tunani, da tunani da kirkirar sabbin hanyoyin rayuwa. Daukar wannan jwd zai taka muhimmiyar rawa wajen aiwatar da sauyi a cikin al'ummomi ta hanyar fahimtar cewa al'adu, al'adun gargajiya da fasaha suna da alaka da rayuwar dan adam, magana, imani da dabi'a sabili da haka suna da alaka da rungumar canje-canjen da ake bukata don kirkirar kyakkyawar makoma.

Me z aka iya yi?

Idan kun gane al'ada a matsayin ginshiki mai mahimmanci na aikin sauyin yanayi, yi rajista don tallafawa yakin neman zabe, kuma raba shi tare da cibiyoyin sadarwar ku da al'ummominku.

- Ku raba sakon yakin neman zabe tare da daidaikun mutane da kungiyoyi daban-daban wadanda ke da ikon isar da sako ga gwamnatocin kasa, wadanda su ne za su dauki matakina karshe.
- Ku raba sakon yakin neman zabe tare da muryoyin al'adu daban-daban kuma suna karfafa su su fara tunanin yanzu game da gudummawar da suke son bayarwa ga tsarin shawarwari na duniya, mara tsari da nufin fahimtar cikakkiyar gudummawar al'adu ga ayyukan yanayi; inda da kuma yadda al'adu ke jagorantar hanyoyin magance sauyin yanayi, da kuma ta wa; da bayar da shawarwari don hada fasaha, al'adu da dabarun tushen gado cikin manufofin unfccc yanayi da tsare-tsaren aiki na gaba.

Su wanene masu ruwa datsaki, kuma ya kamata sus a hanni cikin wannan kamfen?

Wannan yakin neman zabe na duk wanda ya damu da karfafa muryoyin al'adu, 'yan wasan kwaikwayo da sassa a cikin yaki da sauyin yanayi. kowa a cikin al'adu, al'adun gargajiya, zane-zane da nishadi, sassa, gami da masu fasaha da masu kirkira, cibiyoyin al'adu, kungiyoyin gwamnati a kowane matakai, kamfanoni masu lalata da kira, kungiyoyi, jami'o'i da cibiyoyin ilimi, kungiyoyin 'yan asalin kasar, da daidaikun mutane. ya kuma hada da muhalli da yanayi

masufafutuka da suka fahimci cewa magance yanayin al'adu na rikicin yanayi yana da mahimmanci don dawo da duniya kan turbar cimma manufofin yarjejeniyar Paris.

Shugabancin COP27 yana shirya babbani taro (wanda aka shirya ran Takwas ga watan Disamba, alif dubu biyu da ashirin da uku (8th December, 2023) a COP, inda za'a iya tattauna ra'ayoyi kamar JWD. Har ila yau, ra'ayin JWD ya gina hanyar al'adu da aka amince da shi a watan Agusta a taron ministocin al'adu na G20 a Indiya wanda ya lura da

damuwa game da karuwar al'adu da aka gabatar a cikin mahallin taron Majalisar Dinkin Duniya game da sauyin yanayi da COP, ta ... gina ayyukan da suka danganci al'adu da tsarin ilimi, gami da ilimin gida da na asali da kuma ayyuka, don sanar da daidaitawa da dabaru da tsare-tsare da kuma hanyoyin magance ayyukan sauyin yanayi'

Tambayovi na yau da kullum (FAQs)

Mecece COP?

COP (COP a takaice na nufin; taron jam'iyyu) taron yanayi ne na kasa da kasa da Majalisar Dinkin Duniya ke gudanarwa kowace shekara. Kasashen da abin ya shafa sun himmatu wajen daukar matakana da aka tsara a cikin yarjejeniyar kasa da kasa da ake kira Tsarin Tsarin Sauyin yanayi na Majalisar Dinkin Duniya (UNFCCC). COP 28 yana faruwa a wannan Disamba 2023 a Dubai, U.A.E

Menene ya faru a COP27?

A cikin Nuwamba 2022, COP 27 ya ba da labarai masu ban sha'awa da nasara ta tarihi don kirfirir motsin yanayi. A karon farko har abada, gwamnatocin kasa sun hada da al'adun gargajiya a cikin bayanan duka 'asara da lalacewa' da 'daidaita'.

CHN da abokan hulda sun ba da gagarumar nasara, tare da tabbatar da cewa an gane al'ada a matsayin kadari don kariya daga tasirin yanayi da kuma hanyar da za ta karfafa sauye-sauyen al'ummomi.

Menene Ma'anar Wannan Kamfen?

Har ya zuwa yau, fungiyoyin jama'a da sauran masu zaman kansu da ba na gwamnati sun jagoranci hadin kai tare da al'adun al'adu na ayyukan yanayi a wurare da yawa. JWD ba za ta canza hakan ba. Maimakon haka, ra'ayin shi ne cewa daidaita fasaha, al'adu, da ra'ayoyin gado a cikin manufotin sauyin yanayi na kasa da kasa zai tallafa wa aikin yanayi na tushen al'adun gida ta hanyar taimakawa wajen sadar da manufofi da tsarin samar da kudade wanda ke inganta wannan aikin. Duk wannan zai taimaka wajen inganta ingantaccen tsarin tsara yanayi da aiki.

Wanene ke jagorantar yunkurin a matakinti gwamnatin kasa?

An karfafa mu mu ga ra'ayoyin da ke kunshe a cikin Kira zuwa Aiki wanda kasar COP28, Hadaddiyar Daular Larabawa, da kuma Shugabancin COP28 ke jagoranta. Dr Sultan Ahmed Al Jaber, Shugaban jagorta na CO28 UAE, da Mai Martaba. Salem bin Khalid Al Qassami, Ministan Al'adu da Matasa na Hadaddiyar Daular Larabawa yanzu tare da hadin gwiwar sun ba da goron gayyata zuwa wani babban taron ministocin kan harkokin yanayi da za a gudanar a COP28 a ranar 8 ga Disamba wanda zai ga kaddamar da sabon rukunin abokai. Ayyukan Yanayi na tushen Al'adu a UNFCCC. Rukunin Abokai zai zama hadin kai na yau da kullun na kasashe membobin UNFCCC da ke mai da hankali kan karfafa yunkurin siyasa don ingantaccen aiki, daidaitacce, da hadin kai don tallafawa da bayar da shawarwari kan ayyukan yanayi na al'adu da tushen al'adun gargajiya da kuma kare al'adu da abubuwani tarihi. daga tasirin yanayi. Tunanin farko na Rukunin Abokai zai kasance shine bayar da shawarar shigar da JWD a cikin ajandar COP, dan ta sami karbuwa daga bisani.

Muna maraba da wannan yunkurin siyasa don bayar da shawarwari da aiwatar da gwamnatocin kasa.

Wanene kuma zai iya rinjayar shawarar?

Yayin da mafi girman zabi don yanke shawara a COP irin wadannan Membobi ne za su yanke shawara, akwai muhimmiyar rawa ga 'yan wasan da ba na Jiha ba su taka. Wannan ya hada da kananan hukumomi da na kananan hukumomi; fungiyoyin farar hula ciki har da cibiyoyin al'adu; masana'antu masu kirkira, masana'antun kira, masu fasaha da masu sana'a; jami'o'i da bincike; masana al'adu da al'adun gargajiya; da masufafutuka.

Idan an cimma shawarar Aiki na hadin gwiwa menene wannan yake nufi?

Shawarar "Aikin Hadin gwiwa" wani tsari ne da aka sani wanda gwamnatocin kasa ke haduwa a COP za su iya bi. Wasu abubuwan da ya kamata a tuna:

- JWD zai iya haifar da sababbin dandamali wadanda ke ba da matsayi na dindindin ga wani batu ko yanki - kamar al'ada - a cikin tattaunawar yanayi da kuma aikin hukumar kula da sauyin yanayi (UNFCCC).
- Ta hanyar tarurukan bita da tarurukan masana, tsarin zai yi la'akari da raunin al'adun gargajiya ga sauyin yanayi da kuma hanyoyin da suka shafi al'adu da al'adun gargajiya a matsayin jagoor ayyukan yanayi.
- Makasudin wannan tsari shi ne bayar da shawarwari don yin la'akari da karbuwa a COP 29 a 2024. da kyau, wannan zai zama cikakken shirin aiki ta unfccc game da yin aiki tare da matakhan al'adu na ayyukan sauyin yanayi.

JWD ta farko da muke nema ta umurci UNFCCC da rassanta da su fara aikin tuntubar juna na shekara guda don magance batutuwan da suka shafi fasaha, al'adu, da al'adun gargajiya ta hanyar tarurukan bita da tarukan masana, tare da yin la'akari da raunin al'adun gargajiya ga yanayi. canje-canje da kuma hanyoyin zuwa al'adu da al'adun gargajiya a matsayin direba na aikin sauyin yanayi. Hadin kai daga wadanda ba na Jiha ba a cikin irin wannan tsarin tuntubar zai zama mahimmanci. Muna sa ran cewa wannan tsari zai hada da kira ga gabatar da ra'ayoyin ga UNFCCC game da hanyoyin hadin gwiwar al'adu da ayyukan yanayi da kuma damar shiga tsakani a matsayin tarurukan kimiyya da za a kira don tattauna wadannan batutuwa.

Batutuwan da za a iya tattauna su a matsayin wani bangare na shawarwarin sun hada da:

- Karfin al'ada, gami da aikin fasaha, kirkira, al'adun gargajiya, da tsarin ilimin gargajiya, don taimakawa mutane su yi tunani da fahimtar ci gaba mai dorewa da tsarin samarwa, da karancin carbon, yanayin juriya na gaba;
- Al'adu da al'adun gargajiya na gado a matsayin fasahar yanayi ta zamani da rawar da take takawa wajen rage hayakin iskar gas;
- Al'adu da ma'auni na al'adun gargajiya na habaka damar daidaitawa, karfafa karfin hali da rage rashin lahani ga sauyin yanayi da sakamakon tasirin yanayin yanayi a kan al'adu da al'adun gargajiya game da tsayin daka na mutane da al'ummomni;
- Daidaitawa da ciniki tsakanin kiyaye al'adun gargajiya da ayyukan sauyin yanayi; rawar da al'adu da al'adu ke takawa wajen guje wa bata lokaci da tauyewa;
- Yanayin zamantakewar tattalin arziki da al'adu na yanayi mai jurewa ci gaba mai dorewa.
- Yanayin zamantakewar tattalin arziki, da al'adu na yanayi mai jurewa ci gaba mai dorewa.

Me zai faru nan gaba?

Domin shirin tuntubar na shekara daya da JWD za ta kaddamar ya yi nasara, za mu bukaci hadin kai da daga al'adu da muryoyin gado iri-iri. Za a bukaci kirkirar kowa da kowa don raba tare da hangen nesa na UNFCCC don yadda za a bude ikon al'ada don taimakawa mutane suyi tunani da fahimtar karancin kabon,

makomar yanayi mai jurewa. Shiga cikin tsarin tuntubar JWD yana farawa tare da yin kamfen don tabbar da JWD. Yawancin 'yan wasan kwaikwayo da ba na Jihohi ba za su iya taka muhimmiyar rawa wajen karfafa goyon baya ga manufar JWD daga gwamnatocin kasashe kuma lokacin wannan aikin ya yi.

Ta Sa Hannu ga Shiga Kiran Aikin, Da Me Kuke Yarda?

Kun yarda a nuna sunan mu a bainar jama'a akan gidan yanar gizon da kuma cikin sauran kadarorin kamfen a matsayin kasancewa mai cikakken goyon bayan yakin neman zabe kuma mai sanya hannu kan Wasikar Kira zuwa Aiki'